

kmalu zopet verne, rekoč: „ne tukaj, nego domá pogledi, kaj imaš v njej; potem izgine, kakor da bi jo sam veter odnesel. Betuška se je bala, takój v torbico pogledati, a ko je bila na polu pota, nij si mogla kaj, da ne bi pogledala vanjo. Torbica je bila tako lahka, da bi kedó mislil, v njej res ničesa nij; zato jo je gnalo, pogledati, ali je nij gospa morebiti prevarila. A kako se ustraši, ko torbico najde polno brezovega listja! — Zdaj začne gorko jokati, ter se jezi, da se je dala tako lahko prevariti. V serditosti verže iz torbice polno pest listja; hotela je vse iztresti, a mislila je: „ej, rajša potresem to listje v hlev pod kôzi, da bosta imeli mehko ležišče.“ Tako ostavi listje v torbici. Nekoliko se je bala domóv iti. Na hižnem pragu je pričakuje mati, vsa nekako osupla. „Za Boga, kakšno vreteno preje si mi včeraj prinesla, draga Betuška?“ To so bile nje prve besede.

„„Zakaj?““ bojazljivo vpraša Betuška. — „Ko si ti zjutraj s kozama odšla na pašo, grem jaz prejo motat. Motam in motam — a vreteno je zmirom polno — jedno, dve, tri motovila namotam — a vreteno še nij prazno! Ki vrabec je to prel!“ rečem serdita, in evo, v tem hipu je nestalo preje z vretena, kakor da bi jo kedó odpihnil. Povedi mi, kaj je to?“ — Zdaj Betuška vse na tánko materi pové, kaj se je na paši dogodilo.

„To je Vila,“ zavpije mati vsa prestrašena. „Okolo poludne in z večera jim je ura, da se igrajo. Posebno mladim deklicam so dobre, ter je često bogato obdaré. Vidiš, da si mi to poprej povedala, ne bila bi mermrala in zdaj bi imela polno sobo preje.“

Betuška se opomni torbice ter misli, da bi vendar kaj moglo v njej biti pod ónim brezovim listjem. Tedaj izvleče vreteno ter neizpredeno predívo iz torbice, potlej pogleda vá-njo in na vse gerlo zavpije: „mati, čuda velicega!“ Tudi mati pogleda, in začudi se, da víje z rokama, kajti brezovo listje se je izpreménile v samo čisto zlato! „Gospa mi je še rekla: ne tukaj, nego domá pogledi, kaj imaš v torbi, a jaz neumnica je nijsem slušala,“ serdita reče Betuška. „„Sreča tvoja, da nijsi vsega listja iztresla,““ odgovóri mati. — Jutro dan mati sama odide tja, kjer je Betuška polno pest listja iztresla, ali na cesti nij bilo ničesa, razven samega pustega brezovega listja. A imeli sta uže zdaj mnogo bogastva, ki ga je Betuška prinesla k hiži. Mati si je kupila zemljišče, katero je rodilo dosti lepega pridelka. Betuška je odsihdob nosila krasno obleko in koz jej uže nij bilo treba pasti. A da si tudi je bila vsa vesela in srečna, vendar jej nobena stvar nij zadala toliko veselja, kolikor plesanje s prelepo Vilo. Često je samo zaradi tega hodila v gozd, da bi še kje našla in videla óno krasno gospo; a zaman, — Vile nij potem nikedar zopet bilo.

Zvit popotnik.

Nekdaj, ko so se ljudje še s pošto vozili, bilo je popotovanje mičnejše, poučljivejše in veseléjše, nego li zdaj, ko v naglem teku od kraja do kraja po železnem tiru derčímo; kajti bilo je tedaj popotnikom več prilike in časa, videti tuje ljudi in njih običaje ter ogledovati prijetne kraje, kodar so se vozili.

Kar so zdaj ob železnih cestah kolodvori, to so bila tedaj v malem poštna postojíšča. Na pošti je bivala keréma, kjer je uže vselej popotnikov pripravljen

čakal zajutrek, obed ali večerja, kakor je čas nanesel. Bilo je tudi postavljeno, po koliko plačila zadene človeka; zato je vsak sédel in jedel ter plačal.

Nekdaj več popotnikov o poludné prispeje na poštno postojšče, zatorej baš k obedu. A kerčmar je bil daleč okolo znan skopec, o katerem se je tudi govorilo, da postiljonu mito daje, naj bi vselej konje hitro opravil ter zopet máhoma vpregel, da popotniki vsega ne pojedé.

Ker so se o tem uže poprej pogovarjali, izmisli se nekdo izmej popotnikov nekaj tacega, česar se skopi kerčmar nij nadejal.

Ta popotnik séde za mizo z ostalimi vred, naúmvíši, poprej ne vstati, dokler se do sita ne najé, če tudi pošta brez njega odide.

Zato pri obedu nij hítel; a vsi drugi v največjej náglíci jedí požirajo. On jedva juho in kos kruha použije, kar postiljon uže zatrobi in kerčmar v hižo priteče, rekoč: „konji so vpreženi!“

Nejevoljno mermranje mej popotniki. Vendar vsi vstanejo izza mize ter odhité na svoje prostore. „Ali so vsi vstopili?“ vpraša postiljon.

„Jednega še nij,“ odgovoré popotniki.

Kerčmar hití v gostilnico ter najde res našega popotnika, mirno in veselo obedujóč.

„Zaostanete, ako se ne popáščíte,“ reče kerčmar.

„Nič za to,“ odgovorí popotnik.

„A vendar je boljše, ako odpotujete; sedež vam je še prazen!“

„Ne, dokler se ne najém, ne odidem. Kosilo sem pošteno plačal, zato se hočem tudi pošteno najésti. Ako pošta ne počaka, naj odrine.“

Pošta je res odšla, a naš popotnik ostál in mirno jedel, dokler je kaj bilo.

„Kruh imate dober, gospod kerčmar, prinesite mi ga še.“

Kerčmar nejevoljen odide in prinese kruha.

„Čujte,“ pokliče natakárja, „kava je tudi potrebna k obédu!“

Natakár mu še kave prinese.

„Gospod kerčmar, zdaj sem vašo kuhinjo počastil, kolikor sem koli mogel, zatorej bi mi spodobno še dodali smodko ali pipo tobaka.“

Kerčmar ustreže tudi tej želji.

„Čaja še, natakár! posebe ga plačam.“

Natakár mu ga prinese.

„Še žlico bi rad!“

A žlice nij bilo najti nobedne, da-si je kerčmar vedel, koliko je bil srebernih žlic pripravil, predno je pošta prišla.

„Ali mislite, da vam bodo ljudje zastonj plačevali kosilo?“ popotnik šaljívo reče.

„Kako? Ménite li morebiti, da je kateri popotnikov žlice odnesel?“

„Kaj treba méniti? Ne ménim samo, nego dobro vem, da so vsi popotniki obed plačali, kakor jaz, a nijso se mogli najésti, zategadelj so žlice za odméno s soboj vzeli.“

Kerčmar naglo skoči na dvorišče, pokliče hlapca ter mu zapové, naj hitro konja osedlá in zdirja za pošto, ki je bila uže precéj daleč.

Hlapec jo dohitévši postiljonu nekaj tiho na uho pové.

Postiljon mahoma oberne ter nazaj vozi do poštnega postojšča.

Ondu jih je uže naš popotnik čakal s kerčmarjem, ter veselo pozdravil, rekoč :

„Kako ste, gospoda? Veseli me, da ste se vernili pó-me.“ V tem séde na svoj prostor.

„Ali ga ne bi hoteli pokazati, kedó je moje žlice odnesel?“ pošepetá mu kerčmar na uho.

„Pokazati? Čajte, gospod kerčmar, najprej vam je treba povedati v pričo svojih tovarišev, da sem jaz pri vas tako pošteno obédoval, kakor sem pošteno plačal. — Žlice najdete v lonci, v katerem mi je bil natakar kave prinesel. Oprostite, da sem se bil tako pošálil. A zdaj z Bogom!“

Res najde kerčmar vse žlice, a popotnik s pošto dalje odíde.

J. S—a.

Zli nasledki brezumne šale.

Bárica je bila često pri sosedovih s kolovratom, osobíto po zimi, ko se je mnogo predóhkih deklet iz vasi tam zbiralo. Pridno so se vertéli kolovrati, a še pridneje se je pripovedovalo o čarodejkah, duhovih ter zakletih in začaranih kačah, sploh o različnih praznovernih stvaréh. Dekleta je često izpreletavala kurja polt. Največ je vedela pripovedovati stara gospodinja sama, in to o čistih resničnih dogodbah, katere je slišala od svoje matere, ki je zopet svojo mater imenovala, od katere je to znala. S tega je bila Bárica zeló boječa. Vsaka stvarca jo je splášila in vsak količakaj nenavaden prigodek pretresnil z velikim strahom. Njen oče, razumen kmet, prišel je temu stoperv takrat na sled, ko je bilo uže prepozno. Izkušal jo je o vseh praznovernih neumnostih preučiti, a nij se mu dalo. Bárica je bila in ostala plašljíva, boječa deklica.

Neki večer, bilo je majnika meseca, trebalo je Bárici nenavadno dolgo bedéti in pomagati pri nujnem delu. Naposled ura odbije dvanajst, a ona zeló trudna leže v posteljo. K malu vsa prestrašena k višku skoči. „Oče! oče!“ pokliče plaha. — Jedva so jo toliko umíрили, da je povedala, česa se bojí. „Duh, duh!“ zašepetá; „videla sem ga; klical me je.“

„Ne bodi neumen otrok!“ odgovorí oče; „odkod bi duha bilo?“

„Čujte, čujte!“ zopet zavpije. Res je bilo skozi okno slišati, kakor zamolklo klicanje. Oče posluša. — „Ha, neumna deklica,“ reče, „to nij duh; to je sova, ki zúnaj sedí na orehu.“

„Sova!“ zavpije Bárica vsa preplašena, „oh Bog, smert se mi bliža!“

„Kakšna smert? Čakaj, čakaj, jaz napravim naopako.“ Oče vzame nabito puško. Zopet se je slišalo klicati. Kmet odpre okno, in ker je bilo zunaj vse temno, pomeri nekako tja, od kodar je slišal ponočni glas, ter sproži — pok; potem pretrésljiv krik in zamolkel padec.

Dragi Bog, kaj je to! zavpije kmet in odhití v vert. Tam pod orehom leží sosedov Ivko, živ deček. Prišel je bil boječe deklice strášit. Sreča, da nij bil zeló zadét; a svojo neumno šalo je plačal sè zlómljeno roko in z velikimi mukami od rán.

Meta Pukl.